

TEMEL ÇELİŞME,

BAŞ ÇELİŞME

ve

KESİNTİSİZ

DEVİRİM

TÜSTAV

DEVİRİMCİ SOL

**Devrim için
Savaşmaya
Sosyalist Denmez !**

İÇİNDEKİLER

- TEMEL ÇELİŞME VE BAŞ ÇELİŞMENİN ÜNEMİ 1
- MAO ZEDUNG'DA TEMEL ÇELİŞME-BAŞ ÇELİŞME 1
- ÜRETİM GÜÇLERİYLE ÜRETİM İLİŞKİLERİ BİÇİMİ ARASINDAKİ ÇELİŞME BÜTÜN TOPLUMLARIN TEMEL ÇELİŞMESİDİR ... 4
- ÇAĞIMIZDA DÜNYA ÇAPINDA TEMEL ÇELİŞKİ, EMEK-SERMAYE (Kapitalizm ile sosyalizm güçleri) ARASINDAKİ ÇELİŞKİDİR 5
- LENİNİST KESİNTİSİZ DEVRİM TEORİSİ VE TEMEL ÇELİŞME 6
- TÜRKİYE'DE TEMEL ÇELİŞME 10
- TÜRKİYE'DE BUGÜN BAŞ ÇELİŞKİ NEDİR ? 12
- EKLER 13

TÜSTAV

TEMEL ÇELİŞME VE BAŞ ÇELİŞMENİN ÖNEMİ

Temel çelişme ve baş çelişme sorununu, "Kürdistan ve Türkiye'de Kürt Sorunu" yazısında-kısa da olsa-açıkladıktan sonra, bir tartışma zemini doğdu. Bu yüzden, konuyu daha da detaylandırmak-tartışmak yararlı olacaktır.

Bilindiği gibi, temel çelişme-baş çelişmeyi tesbit etmek,devrimin niteliğini, belli bir aşamadaki devrimci görevleri tesbit etmekle doğrudan ilişkilidir. Kısacası devrimin siyasal stratejisini, stratejik evrelerini tesbit etmek, temel çelişme-baş çelişme tesbitinin doğru çözümlenmesine dayanır. Bu yüzden, temel-baş çelişme tesbiti son derece önem kazanmaktadır. Zaten, devrimcileri, oportünist ve revizyonistlerden ayıran kıstaslardan biri de temel-baş çelişme tesbitidir. Türkiye'de birçok siyasi yolumluk, temel-baş çelişme tesbitini farklı farklı yapmaktadır. Bunları kabaca şöyle ayırabiliriz.

Revizyonist politika savunanlar-ve onlara yakın siyasetler-Türkiye'nin kapitalist bir ülke olduğundan ötürü, temel çelişkinin burjuvazi-Proletarya arasında olduğunu söylerler. Tabii ki, temel çelişkiyi bu şekilde tesbit ettikten sonra, farklılıklar da ortaya koyanlar vardır. Örneğin Tİİ, temel çelişkinin burjuvazi-proletarya tesbitinden hareketle, sosyalist devrimi savunur. Kimileri de temel çelişki, burjuvazi-proletarya arasındadır, ama baş çelişki emperyalizm ile halk arasındadır demektedir.

Oportünist kamp ise, kabaca, birçok temel çelişme tesbiti yapmakta, baş çelişki olarak da, Türkiye'de feodalizmi tesbit etmektedirler.

Temel-baş çelişme konusu çok bulandırıldığından, önce, Mao Zedung'un görüşlerini burada tekrarlamak gerekmektedir.Çünkü, Marks-Engels-Lenin'de, öz olarak toplumsal olayların diyalektik çözümlenmesinde, temel-baş çelişmeyi tesbit etmek yöntemi uygulanmış halde, açık olarak, Temel-baş çelişme kavramları geçmemektedir. Temel-baş çelişme kavramlarını ortaya atan ve hayata uygulayan ilk defa Mao Zedung olmuştur.Sanırız, bugün, temel-baş çelişme konusu tartışılıyorsa, -bu yüzden-Mao Zedung'un görüşlerine sadık kalmak, onu doğru yorumlamak gerekir. Aksi takdirde, Sovyet Revizyonist teorisyenlerin yaptığı, Mao Zedung görüşlerini 'idealist' deyin bir kenara atmaktan başka çıkar yol yoktur.

MAO ZEDUNG'DA TEMEL ÇELİŞME-BAŞ ÇELİŞME

Önce, Mao'nun temel çelişmeyi nasıl izah ettiğini görelim: "Bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişki ile bu temel çelişkinin belirlediği sürecin niteliği, süreç tamamlanmadan ortadan kalkmaz." (Teori ve Pratik 8. baskı, s.44)

Temel çelişkinin Mao Zedung tarafından bu şekilde tanımlanması, önemli iki noktayı içermektedir.

1. Temel çelişki bir şeyin gelişme sürecinin bütününde vardır ve süreci belirler.

2. Süreç tamamlanmadan temel çelişki ortadan kalkmaz. Bu iki nokta, birbirine sıkı sıkıya bağlıdır, ve birinin eksik veya yanlış kavranılması, temel çelişkinin su veya bu biçimde eksik-yanlış yorumlanmasına yol açar.

Mao Zedung, temel çelişki tanımlanmasına uygun olarak Çin toplumunun temel çelişmesini çözümlenmiştir.

"Her büyük şeyin gelişme sürecinde, birçok çelişki vardır. Örneğin, Çin'in burjuva demokratik devrimi sürecinde (abç), Çin toplumundaki çeşitli ezilmiş sınıflar ile emperyalizm arasında, büyük halk kitleleri ile feodalizm arasında, proleterya ile burjuvazi arasında (abç) köylüler ve kent küçük-burjuvazisi ile büyük burjuvazi arasında çeşitli gerici bölümler arasında çelişkiler vardı ve durum pek karışıklı." (a.g.e.s,41)

Mao burada, Çin toplumundaki gelişmeleri sıralamaktadır. Burada vurgulamak istediğimiz iki şey var: Biri, burjuva demokratik devrimi bir süreç olarak nitelenmesi, ikincisi, proleterya ve burjuvazi arasındaki çelişmeyi temel çelişme olarak nitelenmesi.

Mao'ya göre Çin toplumunun temel çelişmesi, emperyalizm ve feodalizm ile Çin halkı arasındadır. Çünkü Çin toplumunun gelişme sürecini belirleyen işte bu temel çelişmedir.

"Bütün sürecin temel çelişkinin doğasında, yani sürecin anti-feodal, anti-emperyalist demokratik devrimci doğasında (bunun karşıtı, yarı-sömürge, yarı-feodal doğadır)... " (a.g.e.s,45) (1)

Mao Zedung'un sözleri son derece açıktır. Sanırsız yorumlamaya dahi gerek yoktur. Ama Türkiye'de temel çelişki konusu o denli karışık hale getirilmiştir ki, temel çelişki tesbitini yapmak için Mao'nun söylediklerini, temel çelişki konusundaki özü iyi kavramak gerekiyor.

Mao'ya göre, bir şeyin gelişme sürecini belirleyen bir temel çelişki vardır, ve temel çelişki de ancak o süreç boyunca aynı kalabilir. Sürecin niteliğinde bir değişme (yani devrim) olursa, temel çelişme de değişir. Bu çerçevede Çin toplumunun gelişmelerini çıkaran Mao, Çin'in burjuva demokratik devrim sürecinde olmasının ötürü, bu süreci belirleyen temel çelişmeyi, emperyalizm ve feodalizm ile halk arasında tesbit etmiştir.(2)

Mao Zedung, temel çelişmeye bağlı olarak ayrıca bir de baş çelişme tanımı getirmektedir.

Baş çelişme konusunda genel olarak şu yanlış vardır. Baş çelişme temel çelişmeden teorik olarak ayrı görülmemekle beraber aslında işin tartışılmasına girildiğinde işte o temel çelişme, işte bu da baş çelişme! o senin dediğin aslında temel çelişmedir." vs. gibi temel baş çelişme birbirlerinden apayrı şeylermiş gibi ele alınmaktadır. Bu son derece yanlış bir eğilimdir.

Mao Zedung, Teori ve Pratik adlı çevirisi yapılan kitaptaki "çelişki üzerine" makalesinde, temel çelişki sorununa açıklık getirirken, dikkat edilirse temel çelişkinin belirli aşamalarda yoğunluk kazanmasından bahseder.

"Yalnız, bir şeyin uzun gelişme sürecindeki her aşamanın koşulları bir başka aşamadan farklı olur. Bunun nedeni, bir şeyin ya da bir niteliğin gelişmesindeki temel çelişkinin niteliği değişmemekle birlikte, uzun gelişme sürecinin çeşitli aşamalarında, bu temel çelişkinin artan bir yoğunluk kazanmasıdır. (abç). Bundan başka, temel çelişkinin belirlediği ya da etkilediği büyüklü küçükü çelişkilere bazıları geçici olarak ya da kısmen çözümlenir, ya da hafifler, bazıları da yenilenir. (a.g.e.s,44)

Mao Zedung'un bu gözlemi konumuz açısından son derece önemlidir. Tekrar edersek temel çelişki, bir şeyin gelişme sürecinin belirli aşamalarında yoğunluk kazanır, temel çelişkinin belirlediği yeni çelişkiler ortaya çıkar veya çözümlenir.

Mao, bu gözleme uygun olarak Çin toplumundaki gelişmeleri de tahlil etmektedir:

Bütün sürecin temel çelişkinin doğasında...bir değişiklik olma-

makla birlikte yirmi yıllık bir dönemde süreç, birkaç gelişme aşamasından geçmiştir. Bu yirmi yıl içinde, 1911 devriminin başarısızlığı, kuzeyli savaş ağaları rejiminin kurulması ile ulusal birlik cephesinin kurulması, 1924-1927 devrimi, ulusal birlik cephesinin dağılması ve burjuvazinin karşı-devrim kampına geçişi, yani savaş ağaları arasındaki savaş, tarımsal devrim savaşı, ikinci ulusal birlik cephesinin kurulması ve Japon'lara karşı direnme savaşı gibi birçok büyük olaylar geçmiştir. Bu aşamalar, şu belirli koşulları taşır: Bazı çelişkilerin şiddetlenmesi (Tarımsal devrim savaşı ve dört kuzeydoğu eyaletinin japonlar tarafından işgali gibi diğer çelişkilerin kısmen ya da geçici olarak çözümlenmesi (kuzeyli savaş ağaları kliginin temizlenmesi ve toprak ağalarının topraklarının zor alımı gibi), başka çelişkilerin ortaya çıkışı (yeni savaş ağaları arasındaki savaşı ve güneydeki devrimci üslerin kaybindan sonra toprak ağalarının topraklarını geri almaları gibi). (a.g.e.s,45-46) (abç)

Bu uzun alıntıyı almamızın nedeni bir şeye dikkati çekmektir. Mao, temel çelişkinin belirli aşamalarda şiddetlendiğinden, bazılarının kısmen ya da geçici olarak çözümlenmesinden ve yeni çelişkilerin ortaya çıkmasından söz etmektedir. Mao, bir başka yerde, burada temel çelişkinin şiddetlenmesi olarak gösterdiği aşamaları, baş çelişkiye örnek olarak vermektedir. Yani, temel çelişkinin şiddetlendiği aşamadaki çelişkiye aynı zamanda da baş çelişki demektedir.

"Emperyalizm böyle bir ülkeye savaş açtığı zaman bir avuç hain dışındaki bütün sınıflar, emperyalizme karşı ulusal bir savaş vermek için geçici bir süre birleşirler. Bu gibi zamanlarda emperyalizm ile bu ülke arasındaki çelişki, baş çelişki olur. Çin'de 1840 Afyon savaşı, 1894 Çin-Japon Savaşı, 1900 Yi Ho Tuan Savaşı ve bugün Çin-Japon Savaşında durum budur." (abç)

Ama başka bir durumda, çelişkiler konum değiştirir. (.....) Bu gibi zamanlarda, genellikle, halk kitleleri emperyalizm ile feodal sınıfın kurduğu ittifaka karşı baskaldırarak iç savaşa girer. Emperyalistler ise doğrudan doğruya harekete geçmezsin, halkın sömürülmesi ve ezilmesi için, bu ülkelerin gericilerine dolaylı yardım yollarını benimserler. Böylece iç çelişki iyice şiddetlenir. Çin'deki 1911 devrim savaşı, 1924-1927 devrim savaşı ve 1927'den beri süren tarımsal devrim savaşında durum budur." (a.g.e.s,52-53)

Mao Zedung'un aynı aşamayı, örneğin Çin-Japon Savaşını, 1. ve 2. tarımsal devrim savaşını, hem temel çelişkinin o aşamada şiddetlenmesi olarak değerlendirmesi, hem de aynı aşamalardaki çelişmeyi (temel çelişkinin şiddetlenmiş hali) baş çelişme olarak nitelmesi tesadüf değildir. Çünkü Mao'ya göre, baş çelişme, belirli bir sürecin aşamasına damgasını vurur, yani temel çelişkinin o aşamadaki şiddetlenmiş halidir. ("Öz" olarak söylüyoruz, çünkü, temel çelişmeden kaynaklanan, yani ortaya çıkan ikincil bir çelişmede baş çelişme olabilir.)

"Karmaşık bir şeyin gelişme sürecinde birçok çelişki vardır; bunlardan birinin varlığı ya da gelişmesi öteki çelişkilerin varlığını ve gelişmesini belirler ya da bunlar üzerinde etkili olur ki işte bu baş çelişmedir." (a.g.e.s,54)

Görüldüğü gibi, Mao'da baş çelişki, bir şeyin gelişme sürecindeki her aşamada baş rolü oynayan çelişkidir. Baş çelişki gelişme sürecinin bir aşamasına denk düşüyorsa, temel çelişkidir ayrı olması düşünülemez; tersine baş çelişki ile temel çelişki birbirine sıkı sıkıya bağlıdır, baş çelişki, temel çelişkinin belli bir aşamadaki durumudur. (Veya temel çelişkidir doğan bir çelişkidir.) Baş çelişki tesbiti, bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişkinin belirlenmesinin yanında, o sürecin her aşamasının kendi içindeki ilişkilerini ve süreçle (yani temel çelişmeyle) olan ilişkilerini, karşılıklı etkilenmelerini ortaya çıkarmaya yarar. Eğer bu yapılmazsa, doğru siyasi tesbitler yapmak olanaksız olurdu.

"Çelişkilerin özgülüğünü tam olarak açıklamak, şeylerin gelişme sürecindeki iç bağlarını, yani şeylerin gelişme sürecinin niteliğini ortaya çıkarmak için, süreçteki çelişkinin her aşamasının özelliğini aydınlatmamız gerekir; aksi halde, sürecin niteliğini açıklamak olanaksızlaşır."

"Bir şeyin bütün gelişme sürecindeki karşıtların hareketinde, yalnızca iç bağların özel görünüşlerini ve çeşitli aşamalarındaki koşulları değil, gelişme sürecindeki her aşamanın özelliklerini de özenle gözetlemeliyiz."

Eğer toplumsal olaylara, içinde yaşadığımız genel sürece ve onun çeşitli aşamalarına, bu şekilde diyalektik olarak bakamazsak tek yanlılığa, sekterliğe, doğmacılığa, subjektivizme saplanmak içten bile değildir. Temel çelişki tesbitinin yanında, içinde bulunduğumuz aşamayı, onun özelliklerini ve baş çelişkisini de kavramalıyız.

Mao Zedung'da temel ve baş çelişki öz olarak budur. Önemli olan bu şekildeki bir diyalektik yöntemle Türkiye'deki çelişkileri de çözümlenektir.

ÜRETİM GÜÇLERİYLE ÜRETİM İLİŞKİLERİ BİÇİMİ ARASINDAKİ ÇELİŞME BÜTÜN TOPLUMLARIN TEMEL ÇELİŞMESİDİR:

Marksizm toplum hayatının ve toplumsal değişimlerin temelini üretim yani toplumun yaşamları için maddi servetlerin sağlanması, olduğunu söyler. Üretim durağan birşey değildir, durmadan ilerler ve gelişir. Üretimin ilerlemesi ve gelişmesi insan iradesinden bağımsızdır. Üretimi gerçekleştirmek için üretim güçlerine-insan gücü, üretim araçları-ihhtiyaç vardır. İnsanlar, üretim süreci içinde, üretim güçleri karşısında belirli ilişkilere-mülkiyet ilişkilerine-girerler ki bu toplumun üretim ilişkilerini oluşturur. İnsanların şu veya bu üretim ilişkilerini seçmesi mümkün değildir iradesi dışındadır. İşte, bütün toplumların tarihi, üretim güçleriyle üretim ilişkileri biçimi arasındaki temel çelişmeyi içerir.

Temel çelişmenin, bir şeyin gelişme sürecini belirlemesi, ve süreç tamamlanmadan ortadan kalkmaması işte budur. Bir şeyin gelişme süreci, aynı zamanda da belli bir üretim tarzıdır.

Üretim güçleri ile üretim güçleri karşısında olan belli üretim ilişkileri arasındaki çelişme her toplumun temel çelişmesidir. Üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki her zaman iki temel sınıfın çelişkisi biçiminde yansır.

Köleci toplumun temel çelişmesi, köle sahipleri ile köleler arasındaki; yani köle sahibi ile köle arasındaki üretim ilişkisi biçimi, üretim güçlerini belli bir dönem, ileriye götüren ve sonra da önünde engel olan-temel ilişkiydi. Kapitalist toplumdan önceki tarih öncesi üretim biçimlerinde, tarihi ileriye götürecekt olan güç-sınıf, yine bir sömürücü sınıftı. Bu açıdan köle sahibi-köle arasındaki temel çelişme, bir başka sömürücü sınıfın hakimiyetini sağlamasıyla çözümlenir. Aynı şekilde, feodal toplumlarda da toprak ağaları-feodaller-senyörler ile serfleryarı-özgür köylüler arasındaki çelişki toplumun temel çelişmesidir. Yani üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme, bu şekilde yansır. Feodallerin son dönemlerinde, burjuvazi tarih sahnesine çıkarak, bütün ezilen sınıfları da peşine katarak, bu temel çelişmeyi, kendi lehine çözümler. (3)

Kapitalist toplumda ise temel çelişme, yani üretim güçleriyle, üretim ilişkileri arasındaki çelişmenin sınıfsal plana yansması, burjuvazi ile proleterya arasındadır. Burjuva Demokratik Devrimini yapmış, bütün ülkelerin temel çelişmesi (yani sosyalist devrim görevi) budur. (4)

Kapitalizmin emperyalizm aşamasına dönüşmesiyle birlikte bir dizi yeni çelişme de ortaya çıktı. Emperyalizm, kapitalizmin henüz geliştirdiği veya kapitalizm öncesi dönemde olan geri ülkelere müdahale etti. Böylece o ülkelerin toplumsal süreçlerinde, değişimler meydana geldi. Zaten, yukarıda açıkladığımız tarihsel aşamaları, her topluma uygulamak imkansızdır ve bu son derece mekanik bir yöntem olur. Günümüz emperyalizm çağında, sömürge yarı-sömürge ülkeler bir yığın karmaşık ilişkiler içindedirler. Bu ilişkileri, burjuva demokratik devrimini yapmış ülkelerin ilişkilerini çözümler misali çözümlenmeye tabi tutmak son derece yanlış olur.

Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişmeyi tesbit etmek, bu durumdan ötürü, sömürge, yarı-sömürge ülkelerde karmaşık bir hal almıştır. Ama bütün toplumların hareket ettiricisi olan, üretim güçleri ile üretim ilişkileri biçimi arasındaki temel çelişmenin, yarı-sömürge, sömürge ülkeler için geçerli olmadığını savunmak son derece saçma olur ve idealist tarih anlayışına varır. Üretim düzeninin ve tarihin diyalektiği her toplum için geçerlidir. "Bir yandan belli bir tarihi anda mevcut üretim ilişkilerinin, üretici güçlere uygun düşmesi, onları lamçılması, geliştirmesi, öte yandan başka bir tarihi anda aynı üretici güçlere ters düşmesi, gelişmesini frenlemesi, işte bir üretim düzeninin diyalektiği budur." (M. Çayan, D. Sol-Bütün Yazılar, s. 290)

Bu diyalektik, sömürge, yarı-sömürge ülkeler için de geçerlidir. Önemli olan, bu ülkelerdeki temel çelişkiyi, üretim düzeninin diyalektiğine göre bulmaktır. Sömürge, yarı-sömürge ülkelerin diyalektiğini kavramadan, mekanik bir anlayışla "madem kapitalist toplum vardır, o halde temel çelişme burjuvazi ile proleterya arasındadır" demek, mekanik ve idealist bir anlayıştan başka bir şey değildir. Eskiden ve bugünde-TİP bu anlayışın tipik temsilcisiydi. Bugün daha yenileri de var.

Toplumun diyalektiğini kavrayamayanlar neden, temel-baş çelişme kavramlarını aldıkları Mao'nun sözlerine bakmıyorlar ve neden Çin'in temel-baş çelişmelerini incelemiyorlar?

İş bu noktaya gelince Mao falan filan önemli değildir, onlar için...Çin'de kendi iç dinamiğiyle gelişen çalız da olsa bir kapitalizm vardır. Burjuvazi ile proleterya arasında çelişme de vardır. Ama Mao, temel çelişme olarak, proleterya, burjuvazi çelişmesinden bahsetmiyor. Neden? Acaba, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki temel çelişki kavramını inkar mı ediyor; yoksa, üretim güçleri ile üretim ilişkileri biçimi arasındaki çelişkinin-Çin şartlarında doğru çözümlenmesini mi yapıyor?

ÇAĞIMIZDA, DÜNYA ÇAPINDA TEMEL ÇELİŞKİ, EMEK-SERMAYE (KAPİTALİZM İLE SOSYALİZM GÜÇLERİ) ARASINDAKİ ÇELİŞKİDİR.

Leninizme göre, çağımız emperyalizm ve proleter devrimler çağıdır. Bu tesbit, aynı zamanda çağımızın temel çelişmesini de ifade etmektedir kanımızca. Bir yanda emek cephesi, diğer yanda burjuvazi cephesi. İşte çağımızın süreci ve onu belirleyen çelişki budur. Günümüzde tek tek ülkelerde süregiden sınıf mücadeleleri, bu sürecin içindeki aşamaları karakterize eder. Emek-Sermaye arasında cereyan eden mücadeleleri içeren SÜREÇ, ancak, Emek Cephesinin ege-men hale gelmesiyle, yani temel çelişkinin çözümlenmesiyle son bulacaktır.

Elbette, dünya çapında, temel çelişkinin çözümlenmesine hizmet eden bir dizi değişiklikler olmuştur. 1. Dünya Savaşı aşamasında, yine temel çelişki, emek-sermaye arasında idi. Ama emek cephesi kapitalist ülkelerdeki proleterya mücadelesi ve sömürge ülkelerdeki proleterya öncülüğünde-ulusal mücadeleleri içermekteydi. Sovyet Rusya'nın kurulmasıyla birlikte, sosyalizm cephesinde değişiklikler oldu, emek cephesi yeni mevziler kazandı. Keza 11. Dünya Savaşı aşamasında, yine, emek cephesi, Avrupa ülkelerinde gerçekleştirilen demokratik devrimlerle ve Uzak Asya'daki milli demokratik mücadele-

lerle yeni mevziler kazandı. Bu aşamada emek cephesi, sosyalist ülkeleri, kapitalist ülkelerdeki proleteryanın kavgasını ve sömürge, yarı-sömürge ülkelerdeki ulusal-sınıfsal mücadeleleri içermekteydi.

Günümüzdeki durum da emek cephesinin K.Kore, Küba, Vietnam, Mozambik, Gine-Bissau, Angola, G.Yemen, Kamboçya, Laos, Nikaragua gibi ülkelerde devrimin gerçekleşmesi sonucu güçlenmesini geliştirdi, ama temel çelişki mevcudiyetini korudu. Sadece, temel çelişkinin çözümüne hizmet eden, yeni yeni mevziler kazanıyordu. Ama çağımız yine emperyalizm ve proleter devrimler çağıdır.

Bu noktada ortaya değişik görüşler çıkmaktadır.

Revizyonist kamp, dünya ölçüsünde "temel çelişki"yi (Revizyonistler "temel çelişki" kavramını kullanmasalar da, "belirleyici" olarak gördükleri) sosyalist ülkelerle, kapitalizm arasında, yani Sovyetler Birliği ile Kapitalizm arasında görmektedir.

"... artık bir kapitalist dünya sistemi, bir de sosyalist dünya sistemi vardır. Temel çelişki bu iki sistem arasındadır." (TIP, Program s.3)

"... Sosyalizmle kapitalizm arasında savaşta, başını Sovyetler Birliğinin çektiği Sosyalist ülkeler topluluğu yeni yeni başarılar kazanıyor" (TKP, Konferans Belgeleri)

"Temel çelişki", revizyonistlere göre Sovyetler Birliği ile emperyalizm arasındadır. Bu yüzden de, ulusal kurtuluş hareketleri Sovyetler Birliği'nin desteğiyle başarıya ulaşır. S. B.'nin de politikası "Barış içinde bir arada yaşama", "detant" vs. olduğundan, emperyalizme bağlı her ülkenin devrimi bu politikaya göre belirlenmelidir(!)

Temel çelişkinin, dünya çapında, bu şekildeki tesbiti, ilkönce emek cephesini bir "bütün" olarak ele almadığı için yanlıştır. Emek sermaye temel çelişmesinde, emek cephesi, sosyalist ülkelerin varlığı, ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalist ülkelerdeki proleteryanın hareketi olarak kabul edilmelidir. Aksi takdirde, dünya çapında bir temel çelişmeden değil, özel bir çelişmeden bahsetmek gerekir. Revizyonistlerin bu noktayı gözardı etmeleri elbette tesadüf değildir, kendi "devrim" anlayışlarının bir yansımasıdır.

Diğer bir nokta da şudur. Emek-sermaye çelişmesinin bir yoğunlaşmış-şiddetlenmiş-ifadesi olarak baş çelişme tesbiti ne olmalıdır? Revizyonistlerin temel-baş çelişmeyi birbirine karıştırıp, her şeyi SB'nin belirleyiciliğine terketmelerini bir kenara bırakırsak şu ortaya çıkar. Revizyonistlerin "baş çelişme" diye bir tesbitlerinin olmamasına karşılık, pratikteki durum, temel-baş çelişme olarak, SB'yle-emperyalizm tesbiti yapmış-olmaları biçimindedir. Soruna bu açıdan yaklaştığımızda bile revizyonistlerin kendi gücüne, yani devrime güvenmeyen görüşleri ortadadır. Dünya çapında baş çelişme, emperyalizm ile ezilen halklar arasındadır. Ancak bu çelişmenin çözüm aşaması geçtikten sonradır ki, sosyalist sistem ile emperyalizm, kapitalizm arasındaki çelişme baş çelişme olacaktır. Bu tesbit, devrim mücadelesi sürecinde, sosyalist ülkelerin, diğer ezilen, kurtuluş mücadelesi veren ülkelerin, ve emperyalist ülkelerdeki proleterya hareketinin desteğini kesinlikle inkar etmez. Zaten, proleterya partisi ülke içinde ve de uluslararası platformda doğru bir ittifaklar politikasıyla, devrim mücadelesinin desteklerini genişletmedikçe başarıya ulaşamaz. Ama belirleyici etmen iç mücadeledir.

Temel çelişmenin dünya çapında tesbitinin yanında, özgül durumdaki çelişmeleri de doğru bir şekilde tahlil etmek gerekir. Her ülke ölçüsünde temel ve baş çelişme tesbiti, devrimin strateji ve taktikleriyle, hedefleriyle ayrılmaz bir öneme sahiptir.

LENİNİST KESİNTİSİZ DEVRİM TEORİSİ VE TEMEL ÇELİŞME:

Temel ve baş çelişme tesbiti yapan siyasi grupların, ülkemiz ölçüsünde buna nasıl uyguladıkları aslında "teorik" olarak tam bir karışıklık arz etmektedir. Çoğu siyaset ise bu konuda ya susmakta ya

da muğlak ifadelerle sorunu geçiştirmektedir. Bu yüzden, ülkemizde temel çelişkiyi "burjuvazi-proleterya" çelişmesi olarak görüp baş çelişmeyi de "halkla emperyalizm veya faşizm veya feodalizm arasında" gören anlayışları eleştirir muhtevada, görüşlerimizi açıklayacağız. Aslında bu konudaki tartışma farklı devrim anlayışları arasındaki tartışmanın kendisidir. Çünkü temel çelişkinin tesbiti, devrimin muhtevası ve hedefleriyle çok yakından ilgilidir.

Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi, emperyalist dönemde, burjuva demokratik devrimini gerçekleştirememiş ülkelerde proleteryanın köylülüğü yanına alarak demokratik devrimin öncülüğünü yapması demektir. Bu teori Marks-Engels tarafından Almanya için önerilmiş, daha sonra Lenin tarafından geliştirilmiştir. Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi, günümüze kadar, Çin, Avrupa-Balkan ülkeleri, Vietnam, Küba gibi devrimini gerçekleştirmiş ülkelerin pratiklerinde gelişmiş ve zenginleşmiştir. Ama, teorinin özü asla değişmemiştir.

Kesintisiz devrim ile temel çelişki arasındaki bağlantının anlaşılabilmesi için konuyu biraz daha açalım:

"...Leninist Kesintisiz Devrim teorisinin özü, emperyalist dönemde, burjuva demokratik devrimini tamamlamış bir ülkenin sosyalistlerinin, karakterleriyle, hedefleriyle ve ittifaklarıyla tamamen birbirinden farklı iki devrimin savaşını tek bir süreç içinde vermesine dayanmaktadır." (B.Y., s.322 Dip not)

Stalin'in de değişikle "burjuva demokratik devrimiyle sosyalist devrimi bir tek zincirin iki halkası olarak, bir tek tablo olarak" ele almak gerekir.

Önemli olan, burada "tek bir süreç'i, iki devrimin "tek bir tablo" olarak ele alınmasını kavramaktır. "Tek bir süreç"ten ne kastediliyor? Çünkü "süreç" sorununun açıklığa kavuşması aynı zamanda da temel çelişkinin açıklığa kavuşması demektir.

İki devrimin "tek bir süreç" içinde verilmesi tezinin karşılığında iki "farklı" tez ileri sürülmüştür, bugüne kadar.

Birincisi, burjuva devrimiyle, sosyalist devrim birbirinden tamamen ayrı iki sürece tekabül eder, önce burjuva devrimini yaparsın sonra sosyalist devrime geçersin! (Bu görüş Mihri Belli'nin "Ünlü" MDD tezinde savunulmaktadır.)

İkincisi, iki devrimin "tek bir süreç"ini, zincirin birbirine geçmiş iki halkası olarak değil, tek halka olarak görüp "sosyalist devrim" gerçekleşene kadar uzatmak. Yani, demokratik halk diktatörlüğünün kurulmasını gözardı edip, ancak sosyalist devrim gerçekleşince "süreç" in biteceğini iddia etmek. (Bu görüş de şimdi, bütün revizyonist gruplar, Kurtuluş ve "genel geçer" siyasi görüş olarak sosyalist çevrelerde savunulmaktadır.)

"Tek bir süreç" kavramından bu iki sağ anlayışın da çıkartılamayacağı açıktır. Çünkü, bu iki sağ anlayış da sonuçta, demokratik halk diktatörlüğünün inkarına, devrimi yokuşa sürmeye dayanmaktadır

İki devrimin, yani burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimin, tek bir süreç içinde verilmesi, proleteryanın önderliğinde Demokratik Halk Devriminin gerçekleştirilmesi demektir. Çünkü, demokratik halk devriminin proleteryanın önderliği altında gerçekleştirilmesinden ötürü, iki devrimin de görevlerini demokratik halk diktatörlüğü yerine getirmekle yükümlüdür. Demokratik Halk Diktatörlüğü, "tek bir süreç" in yani birbirine geçmiş zincirin iki halkasının birleşme noktasıdır. Proleteryanın önderliğindeki, demokratik halk devrimi, emperyalizmin kovulması, devlet mekanizmasının parçalanması ve oligarşinin tüm mülkiyetine el konulmasıyla gerçekleşir. Mevcut devlet mekanizmasının parçalanarak ele geçirilmesi, demokratik halk devriminin gerçekleştirilmesiyle mümkündür. Proleteryanın önderliğindeki demokratik halk devriminin "demokratik" mehtevalı "birinci" devrim görevi budur. İktidarın ele geçirilmesiyle yarı yolda mı durulacaktır? Elbette hayır! Proleteryanın hakiyetini sağlarken, diğer yandan da, durmaksızın, sosyalist üretim ilişkilerinin örgütlenmesine geçecektir. Bunu yaparken elbette proleterya sekte olmayacak, orta köylüğü, özel mülkiyet sahiplerinin durumunu, küçük üreticinin durumunu gözetererek hareket edecektir.

İşte, demokratik halk devriminin (diktatörlüğünün) ikinci görevi de budur. Yeri gelmişken belirtelim ki, demokratik halk devriminden sonra sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi (yani sosyalist üretim ilişkilerinin örgütlendirilmesi) çeşitli ülkelerin tarihsel, sosyal, ekonomik ve siyasi durumlarına göre biçimsel farklılıklar içerebilir. Demokratik halk devriminden sosyalizme geçiş evresi olarak da, bu durum ifade edilebilir.

Burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimi zincirin birbirine geçmiş iki halkası değil, birbirinden kopuk iki ayrı halka olarak ele alanlar, elbetteki, demokratik halk diktatörlüğünün "ikinci" görevine itiraz edeceklerdir. İktidarı burjuvaziye terk edeceklerdir, sosyalist devrim için daha baklemekten söz edeceklerdir. Bu görüşlerin, artık günümüzde bir önemi kalmadığı için üzerinde durmuyoruz.

Önemli olan "tek bir süreç"i birbirine geçmiş iki halka gibi değil de "tek halka" gibi görüp "sosyalist devrim"e kadar uzatanların (yani temel çelişmeyi, burjuvazi-proleterya çelişmesi olarak görenlerin) görüşleridir.

Konu üzerinde duralım:

"Tek bir süreç"i, "sosyalist devrim"e kadar uzatanlar, önce şunu cevaplamalıdır. "Sosyalist devrim"e kadar, "süreç" uzuyorsa, demokratik halk devriminin gerçekleşmesinden sonra, iktidarda "kim" vardır? İki halkanın kesişme noktasında ne vardır? Bu soruyu sorma hakkına sahibiz, çünkü "süreç"in uzatılması demek, temel çelişmenin çözülmemiş olması yani iktidarın hala oligarşinin elinde olması demektir. Bir başka sorun da "süreç"i uzattıkları "sosyalist devrim" nasıl gerçekleşecek? ve "süreç" nasıl çözüme kavuşacaktır? Demokratik halk devrimi, "süreç"in çözüme ulaştırması olarak görülmediğinden, tıpkı Fransa, Almanya vs. gibi bir "sosyalist devrim"mi önerilmektedir?

Sorunun düğüm noktası "süreç" ten ne anlaşıldığı ve sürecin nasıl ve nerede çözümlendiğidir. Eğer, "burjuvazi-proleterya temel çelişmesi" deyip, "süreç, ancak o zaman çözümlenir" diye ekledin mi, işte o zaman ya saçmaladığını kabul edersin ya da "sosyalist devrimi" savunursun!

Belirli bir toplumsal süreç, çözüme ulaşana kadar, kendine özgü ilişkilerini, karakterini muhafaza eder. Temel çelişki de belirli bir süreci belirleyen çelişkidir. "Burjuvazi-proleterya temel çelişmesi" nin Türkiye'ye özgü olarak tesbit edilmesi herkesin anlayabileceği gibi şu demektir: Burjuvazi-Proleterya çelişmesi çözülmeden, yani sosyalist devrim yapılmadan süreç bitmez! Bu kadar basit. Ama, işte o zaman demokratik halk devrimi ne olacaktır? Bu soruların cevabını önce "tek bir süreç"i, "sosyalist devrim"e kadar uzatanlar bulmaya çalışsın; bunun nasıl gerçekleşeceğine (!) varsayım bile yürütmek zor (!) Sadece tek yol var: Sosyalist devrimi savunmak (!). Ama, demokratik halk devriminin üzerinden Troçkivari atlıyarak....(5).

Sorunun özü, demokratik halk devriminin görevlerinin ne olduğudur. Yani, "devrim" in ne olup olmadığının kavranması, sorunu tam anlamıyla çözecektir.

Devrim nedir?

"Marksist devrim anlayışı, sürekli ve kesintisiz bir ihtilal sürecini öngörmektedir. Devrim, halkın devrimci girişimiyle-aşağıdan yukarı-mevcut devlet cihazının parçalanarak, politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla-yukardan aşağıya-daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir" (B.Y. s.276).

Devrim, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki zıtlığın çözüme ulaşmasıdır. Bir başka deyişle, devrim temel çelişmenin çözülmesidir.

"Proleteryanın yönetimi ele geçirebilmesi için, üretim ilişkileri ile üretici güçlerin arasındaki çelişkinin antagonizm kazanması gerekmektedir (1). Proleterya, daha doğrusu öncü müfrezesi bu zıt-

lığı çözümlmek için devrimci sınıfları kendi tarafına çekerek... devrimi sürekli kılar" (B.Y, s. 275)

"Dip Not: (1) Devrim kavramı burada proleterya devrimi ve proleteryanın hegemonyasında demokratik devrim anlamında kullanılmaktadır." (s.276).

Demek oluyor ki, demokratik halk devrimi, yani emperyalizm ve oligarsinin yıkılması, gerçek anlamıyla proleteryanın önderliğinde bir devrimdir. Yönetimi ele geçiren demokratik halk diktatörlüğünün görevi, yukarıdan aşağıya sosyalist üretim ilişkilerini örgütlemektir. Başka açıdan soruna bakarsak, demokratik halk devrimi, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin çözüme ulaştırılmasıdır.

"Tek bir süreç'i, (demokratik halk devriminin üzerinden troçkivari atılarak) "sosyalist devrim"e kadar uzatanlar şimdi ne diyorlar? Bu bizce merak konusudur.

-Demokratik halk devrimi, üretim güçleriyle, üretim ilişkileri arasındaki temel çelişkinin çözüm platformu değil midir?

-Demokratik halk devrimi, yukarıdan aşağıya sosyalist üretim ilişkilerini inşa etmez mi? Eğer, demokratik halk devrimi bu görevi yerine getirmeye yönelmiyorsa, ya sosyalist üretim ilişkilerinin yukarıdan aşağıya değil de -bir başka türlü- inşa edilmesi sözkonusudur, ya da demokratik halk devrimi değil, direkt, "sosyalist devrim" savunulmaktadır.

-Bizim yukarıda anlatmaya çalıştığımız "devrim" tanımı yanlıştır. Demokratik halk devrimi olsa bile burjuvazi-proleterya temel çelişmesi çözülmez vs.

Evet, "tek bir süreç'i, proleterya-burjuvazi arasında "temel çelişki" tesbiti yapıp, "sosyalist devrim"e kadar uzatan siyasal eğilimlerin başka yolu yoktur!

Demokratik halk devriminin gerçekleşmesiyle elbette bütün sorunlar, çelişkiler çözülmez...Fakat Leninizm açıkça göstermiştir ki, iktidarın ele geçirilmesi, temel bir başlangıçtır. Temel çelişmenin çözümlendiği, sürecin bütün özelliklerinin değiştiği bir başlangıç.

Artık iktidarda emperyalistler ve onların yerli işbirlikçileri değil, halk vardır. Zaten sosyalist üretim ilişkileri de ancak, proleteryanın önderliğinde devlet aracılığıyla kurulabilir, başka yol olamaz. Demokratik halk devrimi, elbette "sosyalist devrim" değildir; ama böyle diye gökten ayrıca bir "sosyalist devrim" inmeyecektir. Demokratik halk devrimi, proleteryanın hegemonyasından ötürü, sosyalizme yönelmek zorundadır ve sosyalizme geçiş, çeşitli ülkelerde değişik biçimlerde, kanlı, barışçı, uzun veya kısa bir zamanda, demokratik halk devrimi aracılığıyla olacaktır. İşte, iki devrimin tek bir süreç içinde gerçekleştirilmesinden bu anlaşılmalıdır. Yoksa iktidarın ele geçirilmesi her şeyin çözümü değildir. "Yani demokratik devrimin önderi sadece proleterya olabilir. Ve de emperyalist dönemde burjuva demokratik devrimi yapan bir ülke şartlar ne olursa olsun sosyalizme gider" (B.Y, s.327)

Mao Zedung da şöyle diyor:

"Yeni demokratik devrim, proleterya önderliğindeki geniş halk itlelerinin anti-emperyalist ve anti-feodal devrimidir. Çin toplumu sosyalizme ancak böyle bir devrim ile geçebilir." (Seçme Eserler s. 327)

Meselenin özü şudur:Proleterya önderliğinde demokratik devrimin yapılabildiği yönetimin ele geçirilmesi ve bu devlet aracılığıyla sosyalizme yönelmesi.

Bu sonuçtan hiçbir zaman "proleterya-burjuvazi çelişmesi çözülmedi" sonucu çıkmaz. Çünkü, proleterya ile burjuvazi arasındaki çelişmeyi demokratik halk devriminden sonra "aramak" herşeyden önce şu demektir: Burjuvazi hala iktidardadır (!). Evet başka sonuç çıkarmak Leninizme aykırıdır. Çünkü "her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur." Temel çelişmenin, demokratik halk devrimi gerçekleştirildikten sonra çözümlenmediğini iddia etmek, düpedüz Leninizmin dev-

rim anlayışını inkar etmektir.

Peki o halde neden bu "görüş" savunulmaktadır.

Sorunun ana kaynağı, emperyalist-kapitalist ülkelerle, yarı-sömürge, sömürge ülkelerin ilişkilerini, özelliklerini birbirine-tarihsel ve siyasal olarak karıştırmaktır.

Fransa, Almanya, ABD gibi emperyalist-kapitalist ülkeler burjuva demokratik devrimlerini tamamlamışlardır. İktidarda burjuvazi vardır. Bu yüzden temel-baş çelişme burjuvazi ile proleterya arasındaki çelişmedir. (6) Bu tip ülkelerin önündeki adım da, demokratik değil, sosyalist devrimdir.

Sömürge, yarı-sömürge ülkelerde ise durum farklıdır. İlk önce bu tip ülkelerde kendi iç dinamiğiyle gelişen kapitalizm yoktur ve burjuva demokratik devrim tamamlanmamıştır. Ancak emperyalizme bağımlı kapitalist üretim ilişkileri geliştirilmektedir. İktidarı emperyalistlerin en sadık müttefiki tekelci sermaye ve cıprak ağaları elinde tutar. Bu açıdan bu tip ülkelerin proleteryanın görevleri ülkeden emperyalizmi kovmak, oligarşiyi iktidardan alacağı etek oluşturduğundan devrimci adım, demokratik devrimdir. Demokratik halk devrimiyle iktidarı ele geçiren proleterya (ve onun komünist partisi) karşı-devrimci güçleri tasfiye ederek, sosyalist üretim ilişkilerini inşa etmeğe çalışır. Yarı-sömürge, sömürge ülkelerde demokratik halk devriminden sonra, sosyalizme geçiş aşaması, proleterya ile burjuvazi arasındaki çelişmenin çözümlenmediği anlamına mı gelir? Herşeyden önce, kendi iç dinamiğiyle bir kapitalizmin gelişmesi söz konusu olmadıktan sonra burjuvazi-proleterya çelişmesi olarak-tıpkı Fransa-Almanya'da olduğu gibi bir çelişme aramak mümkün değildir. Burjuvazi aranıyorsa, sömürge ülkelerin iç-özümlenmesinden ötürü oligarşi içinde aranmalıdır. Öte taraftan, devrimden sonra, sözkonusu olan, tekelci sermayedarların fabrikaları, bankaları, toprak ağalarının büyük toprakları, millileştirileceğinden, geriye kalan özel mülkiyeti, küçük imalat fabrikalarını vs. yi "işte burjuvazi" diye yorumlamak da saçmalaktır. Çünkü herşeyden önce iktidarda halk diktatörlüğü vardır. Demokratik halk devrimin yönlendiricisi proleterya, bir anda sosyalist üretim ilişkilerini inşa edemez, özel mülkiyeti, burjuva kalıntılarını yok edemez. Belli bir süreç gerekir. Bu da sosyalizme geçiş sürecidir.

Temel çelişmenin, kendine özgü bir şekilde, ülkedeki sınıf ilişkilerine bağlı olarak çözümlenmesi örneğini veren sömürge, yarı sömürge ülkelerde, "klasik" bir temel çelişme (yani, proleterya-burjuvazi temel çelişmesi) aramak, tarihsel olarak toplumların gelişimini kavrayamamaktır.

TÜRKİYE'DE TEMEL ÇELİŞME, "BURJUVAZİ-PROLETERYA ÇELİŞMESİ" DEĞİL, EMPERYALİZM VE OLİGARŞİ BLOKUYLA, HALK ARASINDAKİ ÇELİŞMEDİR:

Yukarıda anlatmaya çalıştığımız genel bilgiler ışığında, Türkiye'de temel çelişmenin tesbiti zor olmayacaktır.

Ülkemizde burjuva demokratik devrim yapılmamıştır. Feodal Osmanlı İmparatorluğunun yıkılmasından sonra küçük-burjuva sol kemalistlerin önderliğinde yürütülen emperyalizme karşı mücadele içinde kurulan yeni Türk Devleti, feodalizmi tasfiye etmedi; kapitalist üretim ilişkilerinin kurulmasını amaçlayan kemalistler, iktidarı toprak ağalarıyla paylaşmak durumundaydılar. Toprak devrimi de gerçekleştirilmedi. 1945'lerden sonra, yeni-sömürgecilik ilişkileriyle birlikte, emperyalizme bağımlı kapitalizm de gelişmeye başladı. Bu bir anlamda yukarıdan aşağı feodal ilişkilerin çözülmesi demektir. Fakat unutmamak gerekir ki, bunun aşağıdan yukarıya bir burjuva demokratik devrimi olmamasından ötürü, büyük toprak ağaları gene iktidarı paylaşıyordu, geniş köylü yığınları topraksızdı.

Özellikle 1960'lardan sonra emperyalist üretim ilişkileri en ücra köye kadar ulaştı. Çarpık kapitalizm egemen üretim biçimi oldu.

Bu süreç günümüze değin, irademizin dışında giderek gelişen kapitalist ilişkilere sahne olmaktadır.

Böylesi bir gelişim olmasına karşın önümüzdeki devrimci adım, burjuvademokratik muhtevali devrimdir. Çünkü, ne üst yapıda demokrasi kurulmuş (yani Türkiye faşizmle idarı edilmiş) ne geniş köylü yığınları toprağa kavuşmuş, ne de Kürt Ulusal Sorunu çözümlenmiştir. Fakat günümüz yeni-sömürge ülkelerin burjuva demokratik devrimlerinin 11. Bunalım Dönemi burjuva demokratik devrimlerinden farkları vardır:

Bunu iki başlıkta toplayabiliriz:

-Feodal üretim ilişkilerinin değil, Emperyalist üretim ilişkilerinin hakim olması,

-Tekelci sermayenin oligarşi içinde egemen olmasından ötürü feodalilerin ve komprador burjuvaların gerici yönetiminin değil, faşizmin sözkonusu olması.

Kısaca ülkemizin, ekonomik, sosyal, politik, gelişimi muhtevada demokratik adımı ortadan kaldırmamasına karşın, sınıfsal birtakım değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Burjuva demokratik devrimimizin niteliği, anti-emperyalist, anti-feodal değil, anti-emperyalist, anti-faşisttir. Toprak sorunu, ulusal sorun, buna bağlı olarak çözümlenecektir. Yani, tekelci sermayenin hakimiyetinden dolayı anti-feodal devrim, yerini anti-faşist devrime bırakmıştır. Bu, feodal kalıntıların ve toprak sorununun varlığını kesinlikle reddetmez.(7)

Bu çerçevede içinde temel çelişme nedir?

Revizyonist gruplar, ülkemizde çarpık kapitalizmin egemen oluşundan ötürü, temel çelişmeyi burjuvazi-proleterya çelişmesi olarak görmektedir. Bazı gruplar da emperyalizmi baş çelişme olarak getirmektedirler.

Bu son derece saçmadır. Çünkü, emperyalizmle çarpık kapitalizmi birbirinden ayırmak mümkün değildir, zaten ülkemizdeki tekelci sermaye de baştan beri emperyalizmle bütünleşmiştir. Bu yüzden, emperyalizm ve oligarşiyi bir ve ayrılmaz bir blok içinde görmek hiç de yanlış değildir. O halde emperyalizmden ayrı bir tekelci burjuvazi düşünmek mümkün değildir; bunu herşeyden önce tekelci sermayenin sözcüleri sık sık belirtmektedir. Başka bir deyişle kendi iç dinamikleriyle gelişen bir burjuvaziden söz etmek objektiflikten uzaklaşmaktır. Bu noktada açtıkları ki, burjuvazi-proleterya temel çelişmesinden bahsetmek, Türkiye'yi 11.Dünya Savaşı Fransa'sına (Nazi Almanya'sı yerine ABD'yi koyarak) benzetmekten başka birşey değildir. Temel çelişme burjuvazi-proleterya çelişmesidir demek sürecin, sosyalist devrim süreci olması demektir. Aksi takdirde, ülkemizde, emperyalizm ve oligarşinin düzeninin yıkılmasından sonra kurulan demokratik halk devrimini, bir sürecin temel çelişmesini çözen bir devrim olarak göremeyiz. Bu noktada, daha önce belirttiğimiz gibi tartışma "devrim nedir" tartışmasıdır.

Emperyalizmi ve oligarşiyi birbirinden ayrı ele almak mümkün olmadığına göre, devrimin niteliği ne olur? Emperyalizmi ve Faşizmi yikan, toprak sorununu çözümlleyen, ulusların kaderlerini tayin hakkını tanıyan devrim, elbetteki sosyalist değil, demokratik devrimdir. İktidarda, proleteryanın yönlendiriciliği olmasına karşın, bütün halk katmanları vardır. Devrime niteliğini veren iktidardaki sınıfların niteliğidir. İktidardan emperyalizmin, tekelci sermayedarların toprak ağalarının alaşağı edilmesi, sosyalist değil, demokratik devrimin niteliğini ortaya çıkarmaktadır. Elbette, eğer devrim, belli bir sürecin çözümlenme metodu ise, burjuvazi-proleterya temel çelişmesinden demokratik halk devrimi sürecinden bahsetmek mümkün değildir.

Temel çelişme, belli bir sürece damgasını vurur, üretim gücüyle üretim ilişkileri arasındaki çelişmeyi yansıtır. Demokratik halk devrimi, üretim güçleri önünde engel teşkil eden emperyalist üretim ilişkilerinin (sınıfsal planda emperyalizm ve oligarşinin) tasfiye edilmesi demektir.

Bu çerçeveden baktığımızda temel çelişmenin, Türkiye'de emperyalizm ve oligarşi blokuyla halk arasında olduğunu görürüz. Mahir Çayan'ın da görüşleri, bu fikrimizi kesinlikle doğrulamaktadır.

"Stratejik hedef, bilindiği gibi, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişkinin, ideolojik, politik, sosyal ve ekonomik çözüm platformudur.

Ülkemizdeki tekelci kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden ve de yerli tekelci burjuvazi, baştan emperyalizmle bütünleşmiş olarak doğduğundan stratejik hedefimiz anta-emperyalist ve anti-oligarşik devrimdir." (Bütün Yazılar, s. 419)

Mahir Çayan burada ne demek istiyor acaba? Temel çelişmenin ne demek olduğunu kavrayamayanlar elbette bu soruyu sormaktan kendini alamazlar!

Halbuki M.Çayan'ın söyledikleri açıktır!

-Tekelci kapitalizm kendi iç dinamiğiyle gelişmediğinden anti-emperyalist, anti-oligarşik, demokratik halk devrimi gereklidir.

-Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim stratejik hedeftir; stratejik hedef ise temel çelişmenin çözüm platformudur.

Temel çelişmeyi burjuvazi-proleterya arasında görenlerin kaçınılmaz sonu "sosyalist devrim" savunuculuğudur. (!?) Demokratik halk devrimi üzerinden atlayarak sosyalist devrimi "savunmak" ise devrim kaçkınlığından başka birşey değildir.

TÜRKİYE'DE BUGÜN BAŞ ÇELİŞKİ NEDİR?

"Baş çelişki bilindiği gibi, temel çelişmenin yoğunlaşmış-şiddetlenmiş-hali olarak, temel çelişmeden bağımsız bir şey değildir.

Bilindiği gibi, emperyalizm ile oligarşiyi, gizli işgalden ötürü, birbirinden ayırmak mümkün değildir. Sınıfsal ve ulusal savaşın, bu yüzden, birbirinden ayrılması da olanaksızdır. Fakat, bu, demokratik halk devrimi süreci içinde, sınıfsal ve ulusal savaşın belli aşamalarda ağırlık kazanmaması demek değildir. İşte baş çelişki bu ağırlığı ifade etmektedir. Mahir Çayan'ın bu konudaki deyişleri açıktır: "...Ülkemizdeki yerli hakim sınıflarla, Amerikan Emperyalizmini kalın çizgilerle ayırmak fiilen imkansızdır.

Ülkemizdeki baş çelişki oligarşi ile halkımız arasındadır. Oligarşi içinde bizzat emperyalizm yer aldığı için devrimci savaş sadece sınıfsal planda yürümeyecektir. Savaş, sınıfsal ve ulusal planda yürümeyecektir. Şüphesiz oligarşik devlet cihazının militarize gücü yetersiz kalıp, Amerikan ordularının açıkça savaş içinde yer almasına kadar, sınıfsal yan ağır basacaktır." (Bütün Yazılar, s.421)

İşte baş çelişme sınıfsal yanın ağır bastığı aşamada ortaya çıkar. İşte, Oligarşiye karşı mücadelenin yoğunlaştığı (yani temel çelişmenin bu şekilde yoğunlaşması) aşamada oligarşiyle-halk arasındaki çelişme baş çelişmedir. Gizli işgal altındaki Türkiye'de, emperyalistler açık işgale başvurdıklarında ise, emperyalizm ile halk arasındaki çelişme baş çelişme olur.

Çin devriminde de durum muhteva olarak budur. Belli aşamalarda feodaller, belli aşamalarda emperyalizm baş çelişki olur. Baş çelişmenin çözümü aynı zamanda da temel çelişmenin çözümüdür. Bu açıdan "nasıl oluyor oligarşi hem baş, hem temel çelişme oluyor" diye sormak, temel çelişme ile baş çelişmeyi mekanik olarak birbirinden ayırmaktır. Halbuki, bilinmelidir ki, baş çelişme temel çelişmenin yoğunlaşmasıdır. Yani baş çelişmeyi, temel çelişmeden ayırmak mümkün değildir. Ülkemizde de baş çelişmeyi, temel çelişmeden ayırdeden özellik, sınıfsal ve ulusal plandaki demokratik halk devrimi mücadelesinde, sınıfsal yanın ağırlık kazanmasıdır. Bu da gösteriyor ki, baş çelişmenin çözümü aynı zamanda da temel çelişmenin çözümünü içermektedir.

EKLER

(1) Mao, burjuva demokratik devrimin (yani yeni demokratik devrimin) gelişmesi ve demokratik halk diktatörlüğünün kurulması dönemi, bir süreç olarak nitelenmektedir. İlbette ki, belirli bir süreçte, ve süreci etkileyen, tek bir temel çelişki vardır. O'da yeni demokratik devrim sürecini karakterize eden, emperyalizm ve feodalizm ile halk arasındaki temel çelişmedir. Süreci, burjuvazi-proleterya temel çelişkinin belirlediği bir süreç olarak yorumlamak ve sosyalist devrime (ki, M. Çayan'ın tanımladığı bir devrim nasıl olacaktır? Çünkü iktidarda zaten yönlendirici, öncü olarak proleterya vardır.) kadar uzatmak mümkün değildir. Bu, hedefleri, fonksiyonları ve sınıf katılımları ile farklı iki süreci-bir zincirin iki halkası gibi görmek değil demokratik halk devrimini inkar etmek, yok saymak demektir. Bu günkü yeni demokratik devrim sürecinde, temel çelişmeyi burjuva-proleter çelişmesi olarak görmek, demokratik halk devrimini inkar etmek ve sosyalist devrimi savunmaktan başka bir şey değildir. (11. bjlümde konu daha detaylandıracaktır.)

(2) Oportünist gruplar, Mao'nun emperyalizm, feodalizm ile halk arasındaki temel çelişki tesbitinden yanlış bir sonuç çıkarmaktadırlar. Onlara göre "madem emperyalizm ve feodalizm ile halk arasında temel çelişme tesbiti yapılıyor, o halde iki tane temel çelişme vardır". İlk bakışta mantıklı gelen bu tesbit son derece yanlıştır ve temel çelişmenin niteliğini tahrif etmektedir. Emperyalizm ve feodalizm, aynı sürecin çelişmesidir. Yani sürece damgasını vuran ve demokratik halk devrimi ile çözümlenecek olan çelişmedir. Biri başka bir sürecin, diğeri başka bir sürecin çelişmesi değildir. İki temel çelişme tesbiti yapmak, özünde iki temel süreç tesbit etmekle aynı anlama gelir. Bu ise, son derece saçmadır. Bu çerçeveden soruna bakıldığında, anlaşılacaktır ki, ilk bakışta matematiksel olarak "iki" çelişme görüleceği halde, aslında belirli bir süreç sözkonusu olduğundan, o süreci belirleyen bir temel çelişme vardır. Günkü bir süreçte iki temel çelişmenin olması mümkün değildir. !

(3) Binlerce sayfalık yazılarıyla sanırsız Marksizmi-Leninizmi "yutmuş" oportünist yazarlara (örneğin HK yazarına) göre ise feodal toplumun temel çelişmesi daha baskındır. Marksizmi-Leninizmi (söz konusu aşağıya alacağımız alıntı zamanında, Mao Zedung düşüncesini) savunan yazarın "tahlilini" ilginç bir örnek olarak vermek için aşağıya aktarıyoruz: "Feodal toplumun temel çelişmesini, işte bu kapitalizmin gelişen üretim güçleriyle, bu gelişme ayak bağı olan feodal üretim ilişkileri arasındaki çelişme meydana getirir". (Halkın Kurtuluşu Yayınları, U.D.H. Devrimi, s, 92) Feodal toplumun üretim güçleriyle, üretim ilişkileri arasındaki temel çelişmesi sınıfsal plana senyör-feodal ağa ile köylü-serf biçiminde yansır. Burjuvazi, üretim güçlerini geliştirecek ve ilerletecek bir sınıf olarak sahneye çıkar ve bu temel çelişmeyi çözümler; ama feodal toplumda, temel çelişme hiçbir zaman, burjuvazi ile feodaller arasında olamaz. Çünkü bu ilişki, öncelikle bir üretim ilişkisi değildir.

Daha ne diyelim? Halkın Kurtuluşu'nun tarihi nasıl anladığı, bu güne kadarki özeleştiri kaderinden bellidir!

(4) Mao Zedung, yazılarında, burjuva demokratik devrimini yapmış ülkelerdeki, temel çelişkiye aynı zamanda da baş çelişki demektir. Aynı şekilde G. Politzer'de bu tanımlamayı kullanmaktadır. Bu son derece doğal ve doğru bir yaklaşımdır. "Bir toplumun temel çelişmesinden kaynaklanan veya temel çelişmenin şiddetlenmiş bir ifadesi olarak, belli bir aşamaya denk düşen ve o aşamayı belirleyen baş çelişke yoksa, temel çelişme aynı zamanda da o toplumun baş çelişmesidir. Bu durumdan, "Baş çelişme, temel çelişme aynı şeydir" sonucu çıkarmak saçma birşey olur. G. Politzer "Felsefenin Temel İlkeleri"nde, temel çelişme konusunu ayrı bir başlık altında incelemiştir, sadece baş çelişmeyi incelemiştir."

(5) Bilindiği gibi, TIP kendisini Türkiye proleteryanının öncüsü olarak görmekte, sosyalistliği kimseye bırakmamaktadır. Bu açıdan TIP'in, Troçkizm'le hiçbir bağının olamayacağı düşünülebilir. Ama Troçkistlerin "sosyalist devrim" ve "demokratik görevlerin yerine getirilmesi" anlayışıyla, TIP'in anlayışı, aynı şeydir. Troçkistler şöyle diyor:

"Ancak ülkemizde tarım devrimi ve ulusal sorun ile belirlenen burjuva demokratik devrimin görevleri tümüyle yerine getirilmiş değildir."

Ülkemizi emperyalizmden bağımsızlaştıracak, tarım devrimini yerine getirebilecek ve ulusal sorunu halledebilecek yegane güç proleterya diktatörlüğüdür, yani sosyalist devrimdir." (İşçi Cephesi, sayı 1, s.5)

TIP ise şöyle diyor:

"... Toprak sorununun ve milli meselenin çözülmemiş olması, ülkede devlet biçiminin burjuva demokratik olması için bir engel değildir." (Genç Öncü, sayı1)

"Türkiye kapitalist aşamaya kesinlikle geçmiş, burjuva demokratik devrimini esas itibarıyla yapmış olduğundan, artık onun için bir milli demokratik devrim sözkonusu değildir. Bundan böyle devrim gündeme geldiğinde, bu, sosyalist devrim olacaktır." (TIP Program ve Tüzüğü, s. 16)

Açaba TIP'mi Troçkistleştirdi yoksa Troçkistler TIP'li mi oldu?!

(6) M. Çayan'ın yazılarında belirttiği gibi, örneğin 11. Paylaşım Savaşı sırasında, gelişen durum, Fransız halkı ile Hitler faşizmi arasındaki çelişmeyi, baş çelişme haline getirebilir. Yani, değişen sınıf ilişkileri, temel ve aynı zamanda baş çelişme olan burjuvazi-proleterya çelişmesini ikincil plana itip, yani bir baş çelişmeyi ön plana çıkarabilir. Elbette burjuvazi-proleterya çelişmesi temel çelişme olarak mevcudiyetini korur.

(7) Demokratik devrim konusunda, Türkiye'de ilginç teorik tezler savunanlar vardır. Örneğin, Emegın Birliği, "anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-kapitalist demokratik devrim"i savunmaktadır. Doğrudur, Türkiye'de demokratik devrimin iki hedefi emperyalizm ve faşizmdir. Fakat, "anti-faşist" kavramı, muhteva olarak demokratik devrimi ifade etmesine rağmen, "eksik" kalmaktadır. Çünkü, faşizmin yok edilmesinin yanında, toprak sorununun çözülmesi, ulusların kaderlerinin tayin hakkının tanınması da gerekir. Bu açıdan "anti-oligarşik" kavramını kullanmak, demokratik devrimin muhtevasını tam olarak ifade etmemektedir.

Emegın Birliği bu terimi tesadüfen mi kullanmıştır? Hayır! Görüşlerini vurgulamak istercesine devam ediyor:

"... anti-kapitalist demokratik devrim" Elbette demokratik devrim, emperyalist üretim ilişkilerini de parçalayacak, tekelleri sermayedarların mallarına, fabrikalarına el koyacak, büyük toprak sahiplerinin toprakları kamulaştırılacaktır. Anti-emperyalist, anti-oligarşik demokratik devrim, zaten bu muhtevayı açıkça belirtmektedir. O halde neden bir de "anti-kapitalist demokratik devrim"? Kavram olarak, anti-kapitalizm, iktidarda burjuvazinin olduğu, burjuva demokratik devrimin yapıldığı ülkeleri ifade eder: Yani sosyalist devrimi. Yarı-sömürge, sömürge ülkelerin çarpık kapitalizmini ise kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden, anti-emperyalist anti-oligarşik kavramı kesinlikle ifade eder. Emegın Birliği, bu kavramı da tesadüfen kullanmamıştır. Çünkü, E.B.'ne göre, Türkiye'de feodal kalıntıların temizlenmesi, toprak sorununun çözülmesi gibi "sorun" yoktur! "... günümüze kadar feodalizm tasfiye edilmiştir." "... anti-feodal dönüşümleri burjuvazi kendi bildiği yoldan zaten gerçekleştirmiştir. Zaten proleteryanın ve yoksul köylünün de böylesi bir derdi kalmamıştır." (Faşizm ve Faşizme Karşı Mücadele, E.B. yay. s.174)

Emegın Birliği, özellikle Kürdistan'da köylülerin %40-50'ye varan kesiminin topraksız olduğunu bir kenara bırakarak "anti-kapitalist"

talist demokratik devrim" yapacak! Evet, bugün demokratik devrimin özü anti-faşist olmalıdır. Ama bu, tali de olsa toprak sorununa gözlerimizi kapamamızı gerektirmez. Bu açıkca devrimin ittifakları konusunda sekterlik olur. Ve de devrim kaçınılığının bir mazereti..

Emeğin Birliği bunu çoktan göze almıştır.

"...feodalizme ve emperyalizme karşı gerçekleştirilen ulusal bağımsızlık ve sosyalizm uğruna mücadele ve devrimin temel müttefiki köylülüktür..."

"Faşizme, emperyalizme ve tekelci kapitalizme karşı gerçekleşen demokratik devrimlerde bir genel işçi-köylü ittifakı sözkonusu değildir. Çünkü böylesi ülkelerde köylülük parçalanmış, çeşitli sınıfsal katmanlara ayrılmıştır... İşçi sınıfı yoksul-köylülüğün temel ittifakı üzerine köy ve şehir küçük burjuvazisini içeren bir anti-faşist halk cephesinin kurulması sözkonusudur." (Demokratik devrimde iki ayrı sınıfsal iktidar. s.91-92)

Bu saçmalıkların üzerinde durmak gerçekten zor! "Genel işçi-köylü ittifakı" sözkonusu değil mi? "Çünkü böylesi ülkelerde köylülük parçalanmış" mı? Daha neler!

Emperyalizme karşı mücadeleden bahsedilen ülkelerde, zaten köylülük parçalanmaya yüz tutmuş, yani feodalizm çözülmeye başlamıştır. Aksi takdirde emperyalistler ne yapmaya gelirler bu ülkelere? Yani köylülüğün parçalanması günümüze özgü bir "olay" değildir. Gerçek Vietnam gerek Çin yarı-feodal ülkelerdir. Bu ne demektir? Köylülüğün parçalanması, yani kır proleteryanının, yoksul köylülüğün, orta köylülüğün ve kır kapitalistlerinin ortaya çıkması demek değil midir? Mao Zedung'un kitapları bu tahlillerle doludur. Köylülüğün toprak sorununu inkar etmek için bu kadar saçmalığa ne gerek var?

Daha sonra da "işçi sınıfı yoksul köylülüğün temel ittifakı" deniyor! Peki Çin'in Vietnam'ın temel ittifakı "zengin köylülükle mi" yani? Yukarıda söylediği "genel işçi köylü ittifakı" bir cümle aşarında "işte biz böyle savunuyoruz" diye tekrar etmek nedir acaba?

Mao şöyle diyor:

"Hiç toprağı olmayan ya da yetersiz toprağına sahip olan geniş köylü kitleleri, köylülük bölgelerinin yarı-proleteryanı Çin devriminin en büyük itici gücü proleteryanın tabii ve en güvenilir müttefiki"dir. (Seçme Eserler s.323)

Emeğin Birliği yazarı, bizim gibi yeni sömürge ülkeleri, II. Dünya Savaşının döneminin yarı, sömürge ülkelerinden ayırdetmek için, genel işçi-köylü ittifakını reddetmiş, sonuçta da saçmalamıştır. E.B, demokratik devrimi sınıfsal ittifakları ve görevleri açısından tamamen orjinal bir hale sokmuştur. Halbuki Dimitrov "kapitalistlerle toprak ağalarının egemenliğinin" yıkılmasından bahseder. E.B, orjinal demokratik devrimiyle neden direkt sosyalist devrimi savunuyor, bu merak konusudur.

Son olarak E.B'nin saçmalıklarla dolu "teorik" kitaplarının birinde (konumuzla ilgili) bir "kelime" yanlışlığını göstermekte yarar var. Çünkü o zaman E.B'nin "teorik" saçmalıkları daha yakından görülecektir.

E.B. Dimitrov'dan bir alıntı yapıyor:

"Toprağın millileştirilmesine gelince, bu sorun bizim şartlarımız içinde emek tarım kooperatif işletmelerinin gelişmesi için pratik bir önem taşımayacağı görüşündeyiz; yani toprağın millileştirilmesi için mutlak bir şart olarak belirmiyor." (a.g.e.s.275)

E.B. şimdi bir alıntıyı yorumluyor:

"...Bulgaristan'da tarım kesiminde kamulaştırmanın millileştirmeden önce ve birinci planda geldiği...kolayca anlaşılır." (D.D'de iki ayrı sınıfsal iktidar.s. 97-98)

pek öyle kolay anlaşılacak şeyler yok bu satırlarda, Millileştirmeyle-kamulaştırma arasında "kelime" olarak fark dışında ne fark var ki, E.B kamulaştırmanın millileştirmeden önce geldiğini söylüyor. E. B, "kolay anlaşılır" diyor ama, biz bundan saçmalığın di-

şında birşey anlamadık! Nitekim, Ser Yayınevi tarafından çıkarılan Seçme Eserler'de ise söz konusu alıntı şöyledir:

"Toprağın kamulaştırılmasına gelince, bizim koşullarımızda ve kooperatif çiftliklerinin geliştirilmesiyle bunun pratik bir önem taşımayacağı görülmüştür, yani tarımımızın kalkınması ve makinalaşması için toprağın kamulaştırılmasını bir ön koşul olarak görmüyoruz." (Ser Yayınları, Seçme Eserler, Dimitrov, ikinci kitap s.218-219)

E.B.'nin önünde şimdi tek yol var: Millileştirme ile kamulaştırmanın Türkçe'de aynı şeyler olmadığını kanıtlayarak, yukarıdaki alıntının çeviri yanlışlığı olduğunu göstermek!

TÜSTAV

TÜSTAV

Kapitalizmin emperyalizm aşamasına dönüşme-
siyle birlikte bir dizi yeni çelişme de
ortaya çıktı. Emperyalizm, kapitalizmin henüz
geliştiği veya kapitalizm öncesi dönemde olan
geri ülkelere müdahale etti. Böylece o ülke-
lerin toplumsal süreçlerinde, değişimler mey-
dana geldi. Zaten, yukarıda açıkladığımız
tarihsel aşamaları, her topluma uygulamak im-
kansızdır ve bu son derece mekanik bir yöntem
olur. Günümüz emperyalizm çağında, sömürge
yarı-sömürge ülkeler bir yığın karmaşık çeliş-
kiler içindedirler. Bu çelişkileri, burjuva
demokratik devrimini yapmış ülkelerin çeliş-
kilerini çözümler misali çözümlenmeye tabi
tutmak son derece yanlış olur.

●●●●●●●●

İki devrimin, yani burjuva demokratik devrim
ile sosyalist devrimin, tek bir süreç içinde
verilmesi, proleteryanın önderliğinde demok-
ratik halk devriminin gerçekleştirilmesi de-
mektir. Çünkü demokratik halk devriminin pro-
leteryanın önderliği altında gerçekleştiril-
mesinden ötürü, iki devrimin de görevlerini de-
mokratik halk diktatörlüğü yerine getirmekle
yükümlüdür. Demokratik halk diktatörlüğü "tek
bir süreç'in yani birbirine geçmiş zincirin
iki halkasının birleşme noktasıdır.